

การศึกษาฐานหอสมุด แห่งชาติญี่ปุ่น และแหล่ง วัฒนธรรมแดนอาทิตย์อุทัย

เนาวรัตน์ ปัญญางาม^{๒๔}

ลักษณะทางภูมิศาสตร์

ประเทศญี่ปุ่น ประกอบด้วยเกาะสำคัญใหญ่ ๆ ๔ เกาะ คือ เกาะฮอนชู เกาะคิวชู เกาะฮอกไกโด และเกาะชิโกกุ และเกาะเล็ก ๆ อีกหลายพันเกาะ ทอดเป็นแนวยาว มีพื้นที่ทั้งสิ้น ๓๗๗,๘๓๗ ตารางกิโลเมตร (๑๔๕,๗๒๘ ตารางไมล์) ตั้งอยู่ที่ละติจูด ๒๐ – ๔๕ องศาเหนือ โดยเป็นภูเขาร้อยละ ๘๕ เมืองเกียวโต เป็นเมืองหลวงเก่าทางประวัติศาสตร์ ต่อมาได้ตั้งเมืองโตเกียวเป็นเมืองหลวงของประเทศ ตั้งอยู่ตอนกลางของเกาะฮอนชู เมืองโอซาก้า ซึ่งเจริญเป็นอันดับสองรองจากโตเกียว อยู่ทางใต้ของเกาะฮอนชูในเขตคันไซ (สุทธพร รัตนกุล: ๒๕๕๒) ศาสนาชินโตมีบทบาทสำคัญต่อการวางรากฐานวัฒนธรรมญี่ปุ่น (เพ็ญศรี กาญจนมัย: ๒๕๔๐)

^{๒๔} บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ กลุ่มบริการทรัพยากรสารสนเทศ สำนักหอสมุดแห่งชาติ

สภาพภูมิอากาศ มีอากาศอบอุ่น ญี่ปุ่นมี ๔ ฤดู โดยทั่วไปในฤดูใบไม้ผลิ สถานที่ส่วนใหญ่ในญี่ปุ่นจะสวยงามประมาณเดือน มีนาคม ถึง มิถุนายน ต่อจากนั้นเป็นฤดูฝน ฤดูร้อน หรือฤดูใบไม้ร่วง และฤดูหนาว เวลาในญี่ปุ่นจะเร็วกว่าประเทศไทย ๒ ชั่วโมง (พรรณพิไล นาชน: ๒๕๔๖)

การศึกษา ฐานห้องสมุดและแหล่งวัฒนธรรม

การศึกษา ฐานหอสมุดแห่งชาติ หอจดหมายเหตุแห่งชาติ และแหล่งวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ ของประเทศญี่ปุ่น ทำให้ได้รับความรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับบรรณารักษ์ของหอสมุดแห่งชาติ และหอสมุดวรรณกรรมเด็กนานาชาติ เห็นการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้กับงานประจำ ทำให้การทำงานของเจ้าหน้าที่ ตลอดจนการให้บริการเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว จึงขอนำประสบการณ์ที่น่าสนใจมานำเสนอต่อผู้อ่าน ดังนี้

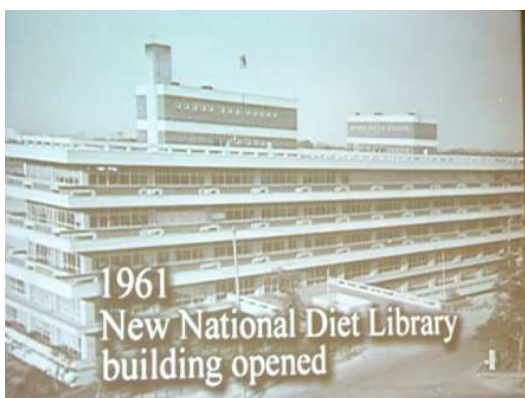
หอสมุดแห่งชาติญี่ปุ่น (National Diet Library) แบ่งโครงการบริหารงานเป็น ๓ ส่วน ประกอบด้วย

๑. หอสมุดแห่งชาติญี่ปุ่น
กรุงโตเกียว (National Diet Library Tokyo)
ตั้งอยู่ที่เมืองโตเกียว
๒. หอสมุดวรรณกรรมเด็ก
นานาชาติ (The International Library of Children's Literature) ตั้งอยู่ที่เมืองโตเกียว (Tokyo)

๓. หอสมุดแห่งชาติญี่ปุ่นเมืองคันไซ
(National Diet Library Kansai-kan) ตั้งอยู่ที่
เมืองเกียวโต

รายละเอียดของหอสมุดแห่งชาติญี่ปุ่น
แต่ละแห่ง ดังนี้

๑. หอสมุดแห่งชาติญี่ปุ่นกรุงโตเกียว
(National Diet Library Tokyo) อาคารหลัง
เดิมก่อตั้งปี พ.ศ. ๒๔๙๐ (ค.ศ. ๑๙๔๗) และเปิด
ให้บริการในเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๑ (ค.ศ.
๑๙๔๘) ต่อมาได้รับงบประมาณให้ก่อสร้าง
อาคารหอสมุดแห่งชาติหลังใหม่ที่ Nagata - cho
ในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ (ค.ศ. ๑๙๖๑) ถึงปัจจุบัน

การจัดเก็บหนังสือห้องเก็บหนังสือ
สำรอง (Close Stack in the main Building)
ซึ่งเป็นห้องใต้ดิน ลึกลงไป ๘ ชั้น สำหรับเก็บสื่อ
สิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศนวัสดุ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์
มีระบบควบคุมอุณหภูมิ ระบบกล้องวงจรปิดทั่ว
บริเวณอาคาร การเข้าห้องเก็บหนังสือต้องผ่าน
เครื่องควบคุมสัญญาณนิรภัย หากหยุดที่บริเวณ
นี้สัญญาณจะดังทันที ผู้เยี่ยมชมต้องสวมรองเท้า
ผ้า เพื่อป้องกันมิให้ฝุ่นผง ติดรองเท้าเข้าไปให้

ห้องเก็บหนังสือเพื่อ ป้องกันแมลง เชื้อรา และ
เชื้อโรคต่าง ๆ ภายในมีห้องปฏิบัติงานของ เจ้า-
หน้าที่ เพื่อทำการตรวจสอบรายการผู้ขอใช้
หนังสือผ่านระบบคอมพิวเตอร์ และนำหนังสือ
เล่มที่ต้องการส่งไปให้ผู้ใช้อาศัยโดยระบบสายพาน
และลิฟต์ขนหนังสือ ซึ่งเป็นการประหยัดบุคลากร
ในการนำหนังสือไปส่งผู้ใช้

นอกจากนี้ สื่อโสตทัศนวัสดุประเภท
ไมโครฟิล์มจะอยู่ในตู้ที่ควบคุมอุณหภูมิและ
ความชื้น ตลอด ๒๔ ชั่วโมง การจัดเก็บสื่อโสต
ทัศนในตู้ควบคุมอุณหภูมิเป็นการประหยัด
พลังงานได้ดีกว่าการสร้างห้องควบคุมอุณหภูมิ
ส่วนหนังสือสำรองจะจัดเก็บอยู่บนชั้นตาม
หมวดหมู่ อาคารใต้ดินมีการออกแบบด้วยสถา-
ปัตยกรรมที่สวยงาม ทางเดินภายในอาคาร
ติดตั้งด้วยระบบแสงสว่างที่ เปิด-ปิด ด้วยระบบ
อัตโนมัติ หากมีผู้เดินผ่านแสงสว่างจะติดเป็น
ระยะ นอกจากนี้ยังมี ตู้เก็บสื่อดิจิทัล เช่น แผ่น
ซีดี ดีวีดี ที่เลื่อนได้ด้วยระบบไฮดรอลิก และแสง
สว่างจากหลอดไฟจะเปิดเองเมื่อเดินผ่าน ซึ่ง
ติดตั้งด้วยระบบอัตโนมัติ

๒. หอสมุดวรรณกรรมเด็กนานาชาติ (The International Library of Children's Literature) ตั้งอยู่ที่กรุงโตเกียว (Tokyo) โครงสร้างอาคาร ยังคงเป็นสถาปัตยกรรมแบบเดิมซึ่งเป็นห้องสมุดสำหรับพระราชวัง (Imperial Library) สร้างขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๔๙ (ค.ศ. ๑๙๐๖) มีการบูรณะซ่อมแซมเรื่อยมา อาคารเปิดให้บริการตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ (ค.ศ. ๒๐๐๐) จนถึงปัจจุบัน (ดังภาพ)

การใช้แสงสว่างซึ่งได้จากธรรมชาติ โดยจัดเป็นห้องกระจก มีหน้าต่างบานใหญ่ และแสงสว่างจากไฟฟ้าที่เพียงพอไม่ทำให้เสียสายตา ชั้นหนังสือความสูงไม่เกิน ๔ ชั้น เพื่อให้เด็กสามารถหยิบหนังสืออ่านได้ แต่เน้นความยาวเพื่อให้มีชั้นเก็บหนังสือเพียงพอ บางห้องต่อกันเป็นรูปวงกลม มีที่นั่งอ่านหนังสือกลางห้องผู้ปกครองสามารถมานั่งที่ห้องหนังสือกับลูกได้ โดยจะอ่านหนังสือให้เด็กฟัง หรือฟังเด็กอ่าน เป็นกิจกรรมสำหรับครอบครัว

ห้องเล่านิทาน จะเปิดบริการเฉพาะวันเสาร์ เพื่อให้เด็กที่มาอ่านหนังสือที่ห้องสมุดได้มาเล่าเรื่องที่ตนได้อ่านมาให้เพื่อน ๆ ฟัง เปิดให้เข้าได้เฉพาะเด็ก ไม่อนุญาตให้ผู้ปกครองเข้าจะทำให้เด็กเสียสมาธิในการเล่าเรื่องได้ นอกจากนี้ยังมีห้องค้นคว้าวิจัยวรรณกรรมเด็ก สำหรับนักวิจัยที่ต้องการศึกษาวรรณกรรมเด็กทุกประเทศทั่วโลก

ห้องเก็บหนังสือสำรอง อยู่บริเวณชั้น ๓ และชั้น ๔ เป็นห้องควบคุมอุณหภูมิและความชื้น ระบบควบคุมการเปิด - ปิด ไฟฟ้าอัตโนมัติ หนังสือเด็กจัดหาจากทั้งในประเทศและจัดซื้อจากต่างประเทศมีเป็นจำนวนมาก หนังสือในห้องบริการประมาณ ๑ - ๒ ปี จะคัดออกมาเก็บในห้องหนังสือสำรองเพื่อเป็นการประหยัดเนื้อที่หนังสือในห้องบริการ มีนโยบายที่จะขยายพื้นที่ห้องเก็บหนังสือสำรอง ห้องบริการคอมพิวเตอร์สำหรับเด็ก ห้องจัดกิจกรรม ร้านอาหาร ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ กำลังก่อสร้างอาคารเก็บหนังสือสำรองแห่งใหม่ อยู่ในบริเวณเดียวกัน

๒. หอจดหมายเหตุแห่งชาติญี่ปุ่น
(National Archives of Japan) หอจดหมายเหตุแห่งชาติญี่ปุ่น ก่อตั้งในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยมีวัตถุประสงค์ในการรวบรวม จัดเก็บ อนุรักษ์ เอกสาร สำคัญทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อเป็นเอกสาร หลักฐานทางประวัติศาสตร์ของประเทศทำหน้าที่ฝึกอบรมการอนุรักษ์เอกสาร ด้วยวิธีการพื้นฐาน และด้วยกรรมวิธีทางวิทยาศาสตร์ ตลอดจนเป็นแหล่งข้อมูลอ้างอิงที่เชื่อถือได้แก่ คณะรัฐบาลเมื่อมีการประชุมระดับชาติ และนานาชาติ

หน้าที่ประการหนึ่งของหอจดหมายเหตุแห่งชาติญี่ปุ่น คือ การรับเอกสารจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อนำมาทำความสะอาด ฆ่าเชื้อโรค รวบรวมทั้งแมลงต่าง ๆ ด้วยการเข้าห้องอบความเย็น หลังจากนั้นนำเอกสารมาคัดแยกตามเนื้อหาที่จัดเก็บ นักจดหมายเหตุ ฝ่ายอนุรักษ์เอกสาร นำเอกสารที่ได้รับการอนุรักษ์ ซ่อมแซมแล้ว มาจัดหมวดหมู่ จัดทำรายการเอกสาร นำเข้าในฐานข้อมูล เพื่อการสืบค้น ส่วนเอกสารต้นฉบับชิ้นชิ้นจัดเก็บรอการทำดิจิทัลต่อไป ฝ่ายดิจิทัลเอกสาร จะคัดเลือกเอกสาร ๒ ประเภท ประเภทที่ไม่ชำรุด จะนำมาผ่านกระบวนการทำดิจิทัล โดนการสแกนตามประเภทของเอกสาร

หลังจากนั้นจะนำต้นฉบับไปเก็บ และนำไฟล์ดิจิทัลให้บริการ ส่วนเอกสารที่ชำรุดจะทำการอนุรักษ์ด้วยวิธีการทางเทคนิค และวิธีการทางวิทยาศาสตร์

หอจดหมายเหตุแห่งชาติญี่ปุ่นที่ริคุเซินทาคาตะ (Rikuzentakata) หลังเหตุการณ์แผ่นดินไหว และสึนามิ ในปี ๒๕๕๓ ทำให้เอกสารต่าง ๆ ที่อยู่ในหอจดหมายเหตุแห่งนี้ ได้รับความเสียหายจำนวนมาก เจ้าหน้าที่จากหอจดหมายเหตุแห่งชาติญี่ปุ่นที่เมืองโตเกียวต้องระดมกำลัง เร่งดำเนินการอนุรักษ์เอกสารที่ได้รับความเสียหายโดยด่วน

๓. สำนักงานผู้แทนกำหนดเลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ (Japan ISBN Agency at Ushigome Kagurazaka Station) เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ (ISBN) คือ เลขรหัสสากลที่กำหนดขึ้นใช้สำหรับสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือทั่ว ๆ ไป เพื่อเป็นเอก- ลักษณะของหนังสือแต่ละเล่ม สามารถตรวจสอบได้ด้วยความสะดวก และรวดเร็ว ในการดำเนินงานด้านการควบคุมข้อมูลสิ่งพิมพ์ของแต่ละประเทศ ประกอบด้วยตัวเลข ๑๓ หลัก ทำให้ทราบรายละเอียดของหนังสือแต่ละเล่มได้

ISBN出版者記号発行通知書記載例<一部抜粋><6桁取得例>

ISBN出版者記号のお知らせ				
あなたの第1次ISBN出版者記号を XXXXXX に決定しました。				
したがってあなたの発行する書籍のISBN番号は				
9 7 8 - 4	-	XXXXXX	-	□□ - □
日本の国記号		あなたの出版者記号	書名記号	チェック数字

เลข ISBN ประกอบด้วยเลข ๑๓ หลัก แบ่งออกได้เป็น ๔ ส่วน คือ

๑. รหัสกลุ่มประเทศ (Group Identifier)
๒. รหัสสำนักพิมพ์ (Publisher Identifier)
๓. รหัสชื่อเรื่อง (Title Identifier)
๔. เลขตรวจสอบ (Check Digit)

สำนักงานผู้แทนกำหนดเลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือในประเทศญี่ปุ่น (Japan ISBN Agency) เป็นหน่วยงานเอกชนทำหน้าที่ควบคุม ดูแลการกำหนดเลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ โดยคิดค่าใช้จ่ายในการกำหนดเลขให้แก่สำนักพิมพ์ตามจำนวนชื่อเรื่องในการพิมพ์หนังสือ เป็น ๕ กลุ่ม ได้แก่

กลุ่ม A สำนักพิมพ์ขนาดใหญ่ที่มีการพิมพ์หนังสือออกมากจะกำหนดเลขครวละ ๕๐๐ เลขขึ้นไป

กลุ่ม B สำนักพิมพ์ขนาดใหญ่ที่มีการพิมพ์หนังสือออกมากจะกำหนดเลขครวละ ๕๐ - ๕๐๐ เลข

กลุ่ม C สำนักพิมพ์ขนาดใหญ่ที่มีการพิมพ์หนังสือออกมากจะกำหนดเลขครวละ ๑๐ - ๕๐ เลข

กลุ่ม D สำนักพิมพ์ขนาดใหญ่ที่มีการพิมพ์หนังสือออกมากจะกำหนดเลขครวละ ๖ - ๑๐ เลข

กลุ่ม E สำนักพิมพ์ขนาดใหญ่ที่มีการพิมพ์หนังสือออกมากจะกำหนดเลขครวละ ไม่เกิน ๕ เลข

บุคคล หรือนิติบุคคล จะพิมพ์หนังสือ ต้องผ่านสำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์เป็นผู้ติดต่อขอเลข ISBN มายังสำนักงานฯ

ランク	使用登録の申請をしようとする出版者の出版物の年間総売上高 (最新の決算期)	申請料 (3年間分) 消費税5%込
A	500億円以上	105,000円
B	50億円以上 ~500億円未満	52,500円
C	10億円以上 ~50億円未満	31,500円
D	1億円以上 ~10億円未満	21,000円
E	1億円未満	10,500円

๔. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ กรุงโตเกียว (National Museum of Japan)

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติญี่ปุ่น ตั้งอยู่ที่กรุงโตเกียว เปิดให้เข้าชมตั้งแต่วันที่ ๙.๓๐ – ๑๗.๐๐ น. ปิดวันจันทร์ ค่าเข้าชม ๖๐๐ เยน พิพิธภัณฑ์แห่งนี้เป็นแหล่งรวบรวมงานศิลปะของญี่ปุ่นที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่ง มีงานศิลปะจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ รายการ โดยจะจัดแสดงผลงานเวียนครั้งละประมาณ ๑,๐๐๐ รายการ และเปลี่ยนนิทรรศการทุก ๆ ๔ – ๘ สัปดาห์ ส่วนแสดงนิทรรศการมีทั้งหมด ๕ อาคาร

อาคารที่คณะบรรณารักษ์ฯ ได้เข้าชมเรียกว่า “Honkan” อาคารนี้จัดแสดงงานศิลปะของญี่ปุ่นตั้งแต่ยุคโบราณจนถึงยุคศตวรรษที่ ๑๙ มีตั้งแต่ เครื่องปั้นดินเผา เซรามิก พระพุทธรูป ภาพเขียน ภาพพิมพ์อุคิโยเอะ จนถึงงานสิ่งทอ

ศึกษาแหล่งมรดกภูมิปัญญาวัฒนธรรม คติความเชื่อ และเทคโนโลยีสมัยใหม่ของชนชาติญี่ปุ่น สถานที่สำคัญต่าง ๆ ประกอบด้วย

๑. พระราชวังอิมพีเรียล (Imperial Palace)

พระราชวังอิมพีเรียล (Imperial Palace) เป็นที่ประทับของสมเด็จพระจักรพรรดิแห่งราชวงศ์เมจิของญี่ปุ่นองค์ปัจจุบัน พระราชวังนี้ตั้งอยู่ใจกลางกรุงโตเกียวท่ามกลางคูน้ำล้อมรอบตั้งแต่สมัยเอโดะ บนพื้นที่มากกว่า ๒๗๐ เฮกเตอร์ ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นสวนป่าไม้ธรรมชาติ และเนื่องจากพระราชวังแห่งนี้เป็นที่ประทับของสมเด็จพระจักรพรรดิ จึงไม่เปิดให้ประชาชนทั่วไปเข้าชม แต่จะมีเพียงกรณีพิเศษ ๒ ครั้ง ที่เปิดให้บุคคลภายนอกเข้าชมได้คือ วันที่ ๒๓ ธันวาคม ซึ่งเป็นวันพระราชสมภพของสมเด็จพระจักรพรรดิอากิฮิโตะ และวันที่ ๒ มกราคมของทุกปี ที่สมเด็จพระจักรพรรดิจะออกสมาคมเพื่ออวยพรให้ประชาชนเนื่องในโอกาสวันปีใหม่

๒. วัดเซนโซจิ หรือวัดอาซะคุสะ แคนนอน (Asakusa Cannon : Sensoji Temple)

วัดเซนโซจิ หรือวัดอาซะคุสะ แคนนอน เป็นวัดเก่าแก่ที่สุดในกรุงโตเกียว ประชาชนนิยมมากราบนมัสการขอจาก “องค์เจ้าแม่กวนอิม” ก่อนทางเข้าวัดมีที่จุดธูปอธิษฐานขอพรแล้วโบกเอาควันธูปเข้าหาตนเอง เพื่อความเป็นสิริมงคล (วิภา: ๒๕๕๑) นอกจากนี้ยังมีโคมไฟขนาดยักษ์ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก สูง ๔.๕ เมตร

นอกจากนี้ยังมีเจดีย์สูงสง่างามทำด้วยบรอนซ์ เรียกว่า “Hokyo-in-to” สร้างในสมัยเอโดะ มีความสูง ๘ เมตร ก่อสร้างโดย Fujiwara Masatoki นอกจากนี้ยังมีอนุสาวรีย์ ตึกดาหินอีกมากมาย

๓. ศาลเจ้าเมจิจินจุ (Meiji Jingu : The Grand Shrine Gate)

ศาลเจ้าเมจินนี้เป็นศาลเจ้าในลัทธิชินโตที่สร้างมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๔๖๓ (ค.ศ. ๑๙๒๐) จุดประสงค์เพื่อแสดงความเคารพต่อจักรพรรดิเมจิ และจักรพรรดินีโชเคน ที่ปกครองญี่ปุ่นในยุคเปิดประเทศ ทำให้ประเทศญี่ปุ่นได้ก้าวมา

สู่ยุคปัจจุบัน ศาลเจ้าแห่งนี้มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๗๐๐,๐๐๐ ตารางเมตร รอบ ๆ เป็นป่าขนาดใหญ่ที่มีต้นไม้มากกว่าหนึ่งแสนต้น บริเวณศาลเจ้าเมจินนี้เป็นส่วนที่เป็นสวนชั้นใน ประกอบด้วยศาลเจ้า และอาคารเก็บสมบัติซึ่งเป็นของจักรพรรดิเมจิ และจักรพรรดินี นอกจากนี้ยังมีส่วนที่เป็นสวนชั้นนอกเรียกว่า Jinju Gain

การศึกษาดูงานหอสมุดแห่งชาติญี่ปุ่น ทำให้ผู้เขียนได้รับความรู้และประสบการณ์มากมายขอรวบรวมเป็นข้อสังเกตได้ ดังนี้

๑. ประเทศญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับการให้บริการประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับผู้สูงอายุ และผู้พิการ จะเห็นได้ว่าห้องสมุดหรือหน่วยงานต่าง ๆ มีการเตรียมเก้าอี้เข็นคนพิการ จอดอยู่บริเวณทางเข้าด้านหน้า บริเวณทางเดินริมถนน จะมีลิฟต์สำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการเพื่อให้ลงไปใช้รถไฟฟ้าใต้ดินได้

๒. การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยในการดำเนินงาน เทคโนโลยีที่ทันสมัยต้องควบคู่กับงบประมาณที่เพียงพอ รัฐบาลประเทศญี่ปุ่นให้การสนับสนุนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

เนื่องจากเห็นว่าการพัฒนาเทคโนโลยี มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

๓. การพัฒนาบุคลากร เป็นนโยบายที่รัฐบาลญี่ปุ่นให้ความสำคัญมาก หอสมุดแห่งชาติ หอจดหมายเหตุแห่งชาติประเทศญี่ปุ่น มีการปรับปรุงวิสัยทัศน์ของบุคลากรในหน่วยงาน ทั้งด้านความรู้ ควบคู่คุณธรรม จริยธรรม

๔. การประหยัดพลังงาน รัฐบาลและประชาชนพร้อมใจกันลดการใช้พลังงานอย่างจริงจัง มีการควบคุมอุณหภูมิเครื่องปรับอากาศให้อยู่ในระดับ ๒๘ องศาเซลเซียส ทุกอาคาร การติดตั้งระบบเปิด – ปิดไฟอัตโนมัติในอาคาร เก็บสิ่งพิมพ์ การนำเศษกระดาษมารีไซเคิลเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ เหล่านี้ประชาชนปฏิบัติจนเป็นนิสัย ไม่รู้สึกว่าเป็นการบังคับ

๕. การวางผังโครงสร้างอาคารสถานที่ การก่อสร้างอาคารห้องสมุดของประเทศญี่ปุ่น คำนึงถึงประโยชน์ใช้สอย ควบคู่กับความสวยงาม เน้นการใช้แสงสว่างจากธรรมชาติ เป็นการประหยัดพลังงานและรักษาสีสิ่งแวดล้อม มีการนำศิลปประจำชาติ หรืออาคารเก่ามาปรับปรุงประยุกต์ให้เข้ากับศิลปกรรมร่วมสมัย❖

บรรณานุกรม

พรรณพิไล นาคธน. หน้าต่างสู่โลกกว้างญี่ปุ่น. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : หน้าต่างสู่โลกกว้าง, ๒๕๔๖.

เพ็ญศรี กาญจนมัย. สังคมและวัฒนธรรมญี่ปุ่น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๐.

วิภา. เทียวญี่ปุ่น with No Limit (ไร้ขีดจำกัด). นนทบุรี : ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอฟเอสไอ พับลิชชิ่ง, ๒๕๕๑.

สุทธพร รัตนกุล. อารยธรรมญี่ปุ่น (Japanese Civilization). กรุงเทพฯ : วิทยาลัยศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๕๒.